

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 526/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 8Nt/19/2024-21 zo 4. novembra 2024 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Tos/114/2024-41 z 9. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 4. septembra 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa doplnená podaním doručeným 23. septembra 2025, z ktorej obsahu je možné vyvodiť, že sa domáha vyslovenia porušenia práva na spravodlivý súdny proces a práva na obhajobu pri posudzovaní jeho návrhu na povolenie obnovy konania všeobecnými súdmi. Žiada, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 6Tos/114/2024-41 z 9. apríla 2025 a vrátil mu vec na nové konanie. Zároveň žiada o pridelenie obhajcu.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4T/158/2017 z 29. novembra 2018 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7To/11/2019 z 12. júna 2019 uznaný za vinného z prečinu porušovania domovej slobody, zo zločinu krádeže a z obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov, za čo mu bol uložený úhrnný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov, trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 15 mesiacov (pri zrušení trestov uložených rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1T/109/2016 z 30. januára 2017) a ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

3. Okresný súd uznesením č. k. 8Nt/19/2024-21 zo 4. novembra 2024 podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4T/158/2017. Krajský súd svojím uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu.

4. Podľa krajského súdu postupoval okresný súd dôsledne a vytvoril si dostatočný skutkový základ na rozhodnutie, že v tejto veci neboli splnené podmienky na povolenie obnovy konania. Zhodne s okresným súdom krajský súd dospel k záveru, že neboli uvedené žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, ktoré by súdu neboli z predchádzajúceho konania známe a zrejme. K sťažovateľom uvádzanej zmene Trestného zákona novelou účinnou od 6. augusta 2024 uviedol, že nie je v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku novou skutočnosťou, ktorá by odôvodňovala povolenie obnovy konania. Stratu účinnosti právneho predpisu možno považovať za novú skutočnosť, iba ak nastala v dôsledku rozhodnutia ústavného súdu podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), k čomu však vo vzťahu k označeným ustanoveniam Trestného zákona nedošlo. Závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 2Tdo/69/2012 z 15. januára 2013 a závery nálezu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 z toho dôvodu nemožno aplikovať. K otázke sfalšovaného podpisu sťažovateľa na žiadosti o vykonanie verejného zasadnutia na krajskom súde 12. júna 2019 bez jeho prítomnosti, ako aj sfalšovaného podpisu na súhlase so substitučným zastúpením jeho obhajcu na tomto verejnom zasadnutí krajský súd uviedol, že nejde o novú skutočnosť, ktorá môže mať vplyv na zistený skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o vine a treste. Zároveň toto bolo predmetom dovolacieho konania na najvyššom súde, kde tento uznesením sp. zn. 4Tdo/70/2022 z 8. novembra 2023 zamietol dovolanie sťažovateľa. Napokon poukázal krajský súd na vysporiadanie sa s námietkami okresným súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ vyjadruje nesúhlas s odôvodnením uznesení okresného súdu a krajského súdu. Substitučná plná moc nebola dôvodom sťažovateľom podaného dovolania a ani najvyšší súd v odôvodnení odmietnutia dovolania nikde neriešil tento dôkaz. Navrhovaný dôkaz, kde bolo znalcom preukázané, že podpis sťažovateľa bol sfalšovaný a nemohla ho zastupovať advokátka bez povolenia sťažovateľa, je novým dôkazom. Okresný súd a krajský súd si svojvoľne vymysleli dôvod na zamietnutie tohto dôkazu. Zastupovanie v konaní advokátom, ktorý nemá súhlas, je hrubým porušením práva na obhajobu. Aj dôkaz o zmene trestných sadzieb bol novým dôkazom súdu neznámym. Súdny odôvodnili sťažovateľom navrhované dôkazy a zamietli ich svojvoľne, ich odôvodnenie vylučuje samotné uznesenie najvyššieho súdu. Mohli pritom napraviť uvedenú procesnú chybu preukázanú znaleckým posudkom. Nepostupovali preto správne, keď zamietli návrh na povolenie obnovy konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavná sťažnosť nemá náležitosti návrhu na začatie konania, resp. ústavnej sťažnosti (jasné označenie práv a konkrétne právne dôvody, pre ktoré malo dôjsť k ich porušeniu), čo je prioritne spôsobené nedostatkom právneho zastúpenia sťažovateľa. Sťažovateľ neoznačil ani ustanovenie ústavy alebo kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, ktorých porušenie namieta. Nedostatok zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti je primárne dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, a to aj bez predchádzajúcej výzvy na odstránenie nedostatkov. Keďže sťažovateľ nie zastúpený advokátom a požiadal o jeho ustanovenie, nemohla byť absencia náležitostí jediným dôvodom na odmietnutie návrhu na začatie konania. Sťažovateľ požiadal o ustanovenie advokáta, preto ústavný súd v rámci skúmania predpokladov pre tento postup posudzoval z jemu dostupných informácií existenciu materiálnych podmienok na ustanovenie advokáta.

8. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

III.1. K porušeniu označených práv uznesením okresného súdu:

9. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa tohto článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb len za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté. Pri meritórnom posudzovaní ústavnej sťažnosti zakladá táto okolnosť dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K porušeniu označených práv uznesením krajského súdu:

10. Jednou z procesných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dva mesiace a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene.

11. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že uznesenie krajského súdu sťažovateľ prevzal 19. júna 2025 a jeho obhajca 25. júna 2025. Posledným dňom na včasné podanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu bol 25. august 2025. Ústavná sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 1. septembra 2025 a bola doručená ústavnému súdu 4. septembra 2025, to znamená, že aj

v prípade, ak by z formálneho a argumentačného hľadiska spĺňala všetky náležitosti, nemala by nádej na úspech a bolo by nutné ju už v tomto štádiu konania (pri predbežnom prerokovaní) odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

12. Len pre úplnosť ústavný súd dodáva, že právny názor konajúcich súdov o tom, že zmena hmotnoprávnej úpravy, v danom prípade Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 (zákon č. 40/2024 Z. z.) nie je skutočnosťou, ktorá by odôvodňovala obnovu konania, keďže aplikácia pre páchatel'a priaznivejšej právnej úpravy (§ 2 ods. 1 Trestného zákona, čl. 50 ods. 6 ústavy) je možná len do právoplatného skončenia trestnej veci, zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi ako všeobecných súdov, tak aj ústavného súdu (IV. ÚS 449/2025). Zmena Trestného zákona v rámci bežného legislatívneho procesu (nie na základe derogačného nálezu) teda nie je na obnovu konania použiteľná bez ohľadu na okolnosť, že je pre páchatel'a priaznivá, ak je jeho odsúdenie už v čase jej vykonania (nadobudnutia účinnosti) právoplatné (v opačnom prípade sa aplikácie použije na prvotné meritórne rozhodovanie). Z toho pohľadu by bolo potrebné aj pri včasnom podaní ústavnej sťažnosti pristúpiť k jej odmietnutiu ako zjavne neopodstatnenej podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

13. U sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia). Nevyhovenie tejto žiadosti zároveň zakladá zákonný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu